یکشنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۸ | سال هفتم | شماره ۱۶۹۷
www.shahrvand-newspaper.ir

حدود ۸۵ درصد از رانندگانی که باعث تصادفات مرتبط با خواب می‌شوند، مرد هستند و حدود یک سوم آنها حداکثر ۳۰سال سن دارند.

محبوب مردم مغضوب رقیب

در بین سیاستمداران تاثیرگذار تاریخ معاصر انگلستان، ویلیام اوارت گلدستون که ۱۲۱سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ می ۱۸۹۸ در ۸۸ سالگی درگذشت، جایگاهی ویژه را به خود اختصاص داده است. گلدستون به مدت ۶۰سال در بالاترین مناصب سیاسی بریتانیا قرار داشت و چهار بار به نمایندگی از حزب لیبرال بر صندلی نخست‌وزیری تکیه زد. او در نزد عوام سیاستمداری دوست‌داشتنی به شمار می‌رفت و مردم از او با عنوان «ویلیام مردمی» و «پیرمرد بزرگ» یاد می‌کردند. اما به همین اندازه در میان احزاب رقیب و حتی ملکه وقت انگلستان (ویکتوریا) نامحبوب بود تا جایی که بنجامین دیزرائیلی، سیاستمدار شهیر انگلیسی از حزب محافظه‌کار به او لقب «تنها خطای خداوند» را داده بود.

تذکره

مادام کندی اوناسیس

وقتی ۲۲ نوامبر ۱۹۶۳ میلادی گلوله لی‌هاروی اُسوالد مغز جان اف. کندی را متلاشی کرد. ژاکلین کندی با چشمان خود دید که این شلیک چگونه او را از همسر رئیس‌جمهوری آمریکا به بیوه‌ای بدون عنوان تبدیل کرد. ساعاتی بعد در هواپیما و درحالی که تابوت کندی در قسمت عقب هواپیما قرار داشت، لیندون جانسون به‌عنوان سی‌وششمین رئیس‌جمهوری ایالات متحده سوگند یاد کرد و ژاکلین که در یک قدمی او ایستاده بود، فهمید که خیلی زود باید از کاخ سفید اسباب‌کشی کند. همسر سابق کندی بودن آن‌قدر مزیت نداشت که او را در معرض توجه رسانه‌ها قرار دهد اما وقتی ارسطو اوناسیس یکی از مشهورترین میلیاردرهای دهه ۶۰ میلادی ۵سال بعد از مرگ کندی از ژاکلین تقاضای ازدواج کرد، آن را فرصتی دوباره برای تبدیل‌شدن به همان آدمی که مدل موها و طرز لباس پوشیدنش موج خبری به راه می‌انداخت، تلقی کرد. او با اوناسیس ازدواج کرد و جالب این که تا لحظه مرگ، یعنی ۱۹ می ۱۹۹۴ میلادی-۲۵سال پیش در چنین روزی-نام کندی را نیز در کنار نام خانوادگی خود حفظ کرد.

فوکوس

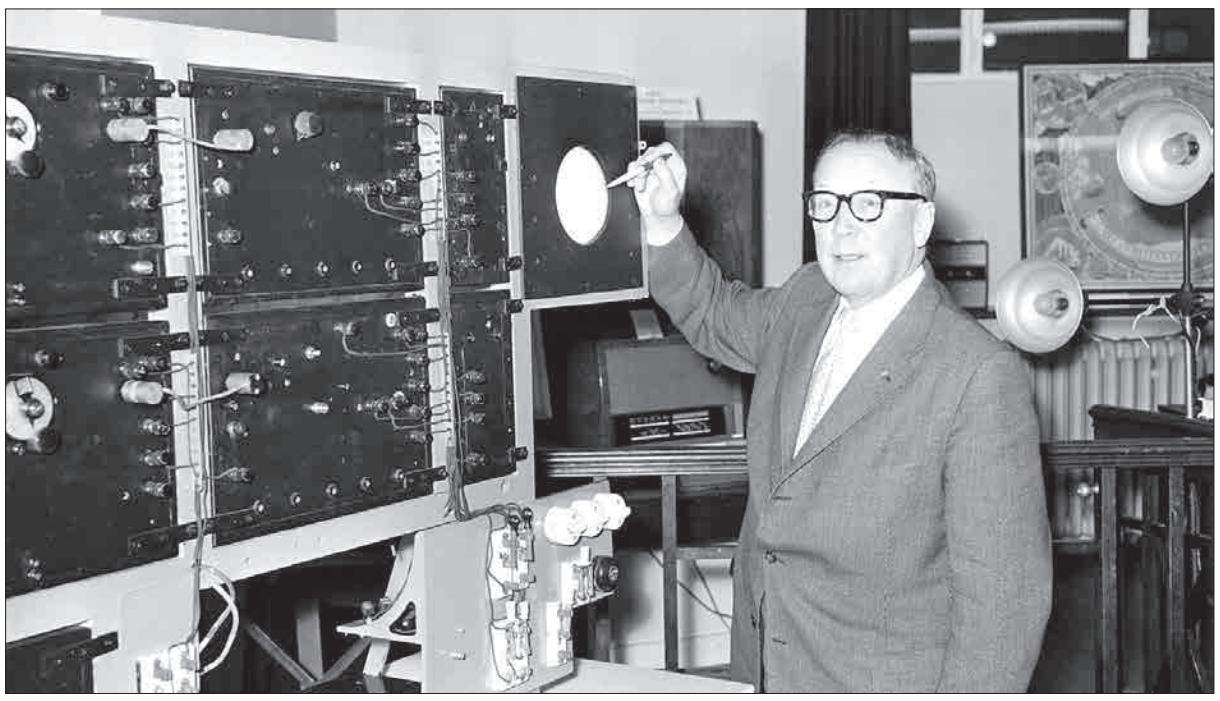

رابرت واتسون در کنار دستگاه رادار - ۱۹۳۶

۸۳سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ می ۱۹۳۶ میلادی، رابرت واتسون وات، مهندس و مخترع اسکاتلندی نخستین دستگاه رادار را به جهانیان معرفی کرد. البته این اختراع را به تمامی نباید پای واتسون نوشت و او در واقع تکمیل کننده تلاش‌های همه کسانی است که تا پیش از او برای ساخت رادار اقدام کرده بودند.

فرجام

انقلابی یا جانی

تاریخ مشروطه مشحون از اتفاقات و شخصیت‌هایی است که به نظر می‌رسد با گذشت بیش از ۱۱۵سال از آغاز این جنبش، هنوز نمی‌توان در برابر آنها موضعی روشن اتخاذ کرد. یکی از این شخصیت‌ها یپرم‌خان ارمنی است که براساس مکتوبات به جا مانده از تاریخ مشروطه کارنامه‌اش مملو از شجاعت‌ها و شناعت‌هاست! یپرم‌خان که از جمله انقلابیون و رهبران سرشناس جنبش مشروطه به شمار می‌رود از ارامنه شهر گنجه بود که در جریان انقلاب مشروطه، فرماندهی فوج مجاهدان ارمنی و قفقازی را برعهده داشت و در جریان فتح تهران همراه با سپهدار تنکابنی از رشت عازم پایتخت شد. یپرم‌خان پس از فتح تهران وظیفه حفظ امنیت شهر را برعهده گرفت و به گواه تاریخ خیلی خوب از پس این کار برآمد، اما از سویی اتهاماتی چون صدور حکم اعدام شیخ فضل‌الله نوری، برخورد خشن با ضد انقلابیون و دست داشتن در ماجرای خلع سلاح خونین ستارخان به او نسبت داده می‌شود. ۱۰۷سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۹ اردیبهشت ۱۲۹۱ خورشیدی، یپرم خان در نبرد با سپاه سالارالدوله (پسر مظفرالدین شاه) کشته شد.

دژاوو

خطرناک‌ترین کیف دنیا

پمپئو و کیفش در سفر به روسیه

هفته گذشته و در جریان سفر مایک پمپئو، وزیر امور خارجه ایالات متحده آمریکا، به روسیه نکته‌ای حاشیه‌ای نظرها را به خود جلب کرد و آن کیف نسبتا بزرگی بود که پمپئو در بدو ورود به فرودگاه مسکو هنگام پایین آمدن از پله‌های هواپیما در دست داشت! وجود این کیف در دستان پمپئو باعث شد برخی کاربران فضای مجازی آن را با کیف مشهور اتمی اشتباه بگیرند؛ اما باید گفت کیف پمپئو هر چه که بود و هست قطعا به «چمدان اتمی» ربطی ندارد چه آن که وزیر امور خارجه آمریکا نه صلاحیت قانونی حمل آن را دارد و نه اصولا روسیه مقصد مناسبی برای کیف مورد نظر است!

برنامه‌ریزی برای شلیک

اگر بخواهیم به آن کیف مشهور که اصطلاحا «چمدان اتمی» نام دارد، بپردازیم و تاریخچه‌اش را بدانیم ناچار از گذر مان به سال‌های جنگ سرد و رقابت دو ابرقدرت شرق و غرب در همه سطوح می‌افتد. ایالات متحده آمریکا بعد از نخستین آزمایش‌های موفقیت‌آمیز سلاح اتمی در صحرای نوادا، بلافاصله صحت عملکرد آن را با ساکنان دو شهر هیروشیما و ناکازاکی ارزیابی کرد. به دست‌آوردن سلاح هسته‌ای تا حد زیادی موازنه قدرت را به نفع اردوگاه کاپیتالیسم تغییر داد اما روس‌ها هم بیکار نشسته و با کمک روزنبرگ‌ها -زن و شوهر آمریکایی که اسناد اتمی آمریکا را به شوروی دادند- بمب هسته‌ای خودشان را در سال ۱۹۴۹ ساختند. در این سال موازنه قدرت به شکلی مطلوب برقرار شد، اما حالا مشکلی جدید رخ نمود که همانا چگونگی برنامه‌ریزی برای استفاده از سلاح اتمی در مواقع ضروری بود. روس‌ها و آمریکایی‌ها می‌دانستند که در یک جنگ اتمی موفقیت با آن طرفی خواهد بود که زودتر از طرف مقابل شلیک کند؛ اما این که فرآیند «شلیک» چگونه باید باشد نیاز به پروتکلی ویژه داشت.

کیف اتمی در دست آجودان ترامپ

مقابله با دکتر استرنج لاو!

آمریکایی‌ها و روس‌ها قبل از هر چیز به این نتیجه رسیدند که لازم است دایره کسانی که می‌توانند دستور انجام یک حمله اتمی را صادر کنند، بشدت محدود شود تا دنیا اتفاقی مثل آن چه در فیلم «دکتر استرنج لاو» افتاد را در عالم واقع تجربه نکند. آنها در همین راستا به تهیه یک‌سری داده‌های رمزی و دستورات ویژه اقدام کردند که در یک کیف با عنوان «چمدان اتمی» قرار می‌گرفت. در ایالات متحده کیف مورد نظر همیشه همراه رئیس جمهوری بوده و او قادر است در هر مکان و هر زمان دستور حمله اتمی را صادر کند. در روسیه اما روند را کمی پیچیده‌تر کرده و دستورات را در سه کیف مجزا قرار دادند؛ کیف نخست برای رئیس جمهوری، کیف دوم برای رئیس ستاد مشترک ارتش و کیف سوم برای وزیر دفاع و ناگفته پیداست که برای انجام یک عملیات اتمی این سه نفر باید با هم فرمان حمله را صادر کنند. اگر تصور می‌کنید داخل این کیف‌ها یک دکمه قرمز قرار دارد که با فشار آن موشک‌های دارای کلاهک اتمی به پرواز درمی‌آیند باید بگویم کاملا در اشتباهید! در حقیقت کیف‌ها حاوی کارت‌هایی هستند که کد حمله روی آنها درج شده و تنها کافی است این کدها برای نیروهای مسلح فرستاده شوند. به همین راحتی!

معما

یک انگلیسی در سرزمین اعراب

در صحنه افتتاحیه فیلم «لورنس عربستان» اثر دیوید لین (محصول ۱۹۶۲)، در گوشه تصویر یک موتورسیکلت را می‌بینیم که مردی جوان مشغول ریختن بنزین در باک آن است. این مرد که بعدا می‌فهمیم توماس ادوارد لورنس نام دارد -با بازی پیتر اتول- سوار موتورسیکلت شده و در یک جاده روستایی به راه می‌افتد. موتور هر لحظه بیشتر و بیشتر سرعت می‌گیرد تا این که بعد از یک سربالایی و مواجهه ناگهانی با چند دوچرخه‌سوار، کنترل موتورسیکلت از دست راکب خارج شده و سانحه‌ای به وقوع می‌پیوندد که امروز سالگرد وقوع آن است!

عاشق باچشمداشت

۸۴ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۹ می ۱۹۳۵ میلادی، توماس ادوارد لورنس، دیپلمات انگلیسی بر اثر سانحه ناشی از تصادف موتورسیکلت در چهل‌وشش سالگی درگذشت. در تاریخ از لورنس با عناوینی چون باستان‌شناس، نویسنده، نظامی و... یاد شده اما بی‌شک مشهورترین لقبی که به آن اشتهار دارد «لورنس عربستان» است. او به عنوان رایزن فرهنگی بریتانیا در سرزمین حجاز که ناگفته پیداست عنوانی پوششی و قلابی است، نقش مهمی در تشکیل کشور عربستان و قدرت‌یافتن آل سعود ایفا کرد. لورنس به دلیل سال‌ها حضور در منطقه خاورمیانه خصوصا کشورهای عربی به مقدار بسیار زیادی با فرهنگ مردم کشورهای منطقه اخت شده بود تا جایی که به خوبی یک عرب صحرا گرد می‌توانست به زبان عربی تکلم کند. علاقه ادوارد لورنس به فرهنگ مردم منطقه لقب «لورنس عربستان» را برای او به ارمغان آورد؛ هر چند که این علاقه چندان هم بی‌چشمداشت نبود! در این میان آغاز زوال امپراتوری عثمانی که جنگ جهانی اول کلید آن را زد، موجب شد لورنس حکم مهمترین ماموریت خود را که همانا شوراندن اعراب منطقه حجاز علیه عثمانی‌ها بود از ارتش انگلستان دریافت کند.

فرار از ایران

توماس ادوارد لورنس همان‌طور که در فیلم «لورنس عربستان» نیز به نمایش درآمده است، نقش مهمی در سازماندهی قبایل عرب بر ضد حکومت عثمانی داشت و رساندن سلاح به اعراب شورشی و همچنین انفجار خطوط راه‌آهن به عنوان معبر حمل‌ونقل سلاح و سربازان عثمانی نیز از جمله عملیات‌هایی بود که او با موفقیت به انجام رساند. لورنس پس از اضمحلال امپراتوری عثمانی و تشکیل کشور عربستان ماموریت خود را به شکلی دیگر پی گرفت و با حمایت از آل سعود که حکومت منطقه نجد را در دست داشت، زمینه سقوط امیر مکه و حجاز -شریف حسین از خاندان هاشمی- را فراهم کرد. جالب است بدانید لورنس در ابتدای حضور خود در خاورمیانه، ایران را نیز جزو اهداف خود قرار داده و با سران طوایف مختلف در غرب کشور دیدارهایی را انجام داده بود اما او خیلی زود شناسایی و دستگیر شد. لورنس در سال ۱۳۰۹ خورشیدی مدتی را در زندان قصر تهران زندانی بود اما به دلیل هزینه‌های سیاسی که این اسارت بر روابط انگلستان و ایران تحمیل می‌کرد، طی یک صحنه‌سازی از زندان فراری داده شد.

توماس ادوارد لورنس (چپ)

جدول شماره ۱۶۹۷

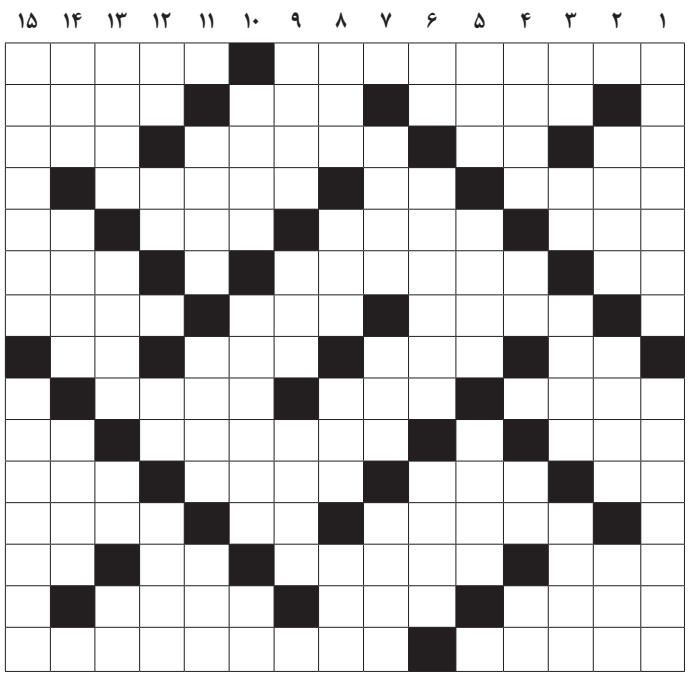

افقی

۱- مهاجم رئال‌مادرید- تنها ماهی که نامش در قرآن آمده است
۲- کاشف آسپرین- ماهی- پیه
۳- حمله نظامی- مرغابی- قسمتی از پا- هالوژن مایع
۴- از خط‌های اسلامی- تصدیق ایتالیایی- مجلی
۵- خرمای نارس- کاشف رادیوم- جنگ- به دنیا آوردن
۶- کلمه شگفتی- پلاسما- جنس زمین فوتبال
۷- نام دیگر سوره سبحان- متضاد حضر- پرستار کودک
۸- بیهوشی- یاری- بام دنیا- آقای اسپانیایی
۹- زمین شوره‌زار- نمدزین- آتشگیره
۱۰- صدویازده- آزار و اذیت دادن- هزار کیلو
۱۱- سارق- عمل شایسته- پول استرالیا- نمایشنامه
۱۲- فارسی‌زبان- مساوی- جودوی چینی
۱۳- با زبان خوش می‌توان از لانه بیرون کشید- آگهی تبلیغاتی- حرف فاصله- دانه خوشبو
۱۴- حنا- اثر شاتوبریان- آزرده، ناراحت
۱۵- کلرید آمونیوم- حاکم مشهور زمان شاه عباس در کرمان

عمودی

۱- سولفات مس- سنگ سرمه
۲- خون آشام دریایی- آب‌نورد- کمانگیر معروف
۳- عنصر شیمیایی- فرز نشده- چیزها- بازی سنتی قهوه‌خانه‌ها
۴- تربیت‌کننده- خاشاک- رمق آخر- اسم آذری
۵- گستردن- جوش چرکین- پایتخت کشور نیلمی
۶- جفت ماده- آب‌لرزه- مجله ورزشی اصلی آلمان
۷- پیرایینده- حرکت عشایر- یاربیل
۸- سر شب- آدم جدی و سختگیر- جلو و مقابل- فلزساختمانی
۹- حشره‌کش قدیمی- عدد مقدس- دردناک
۱۰- درخت سدر- چاشنی فسنجان- حرف همراهی عرب
۱۱- در این سوره قرآن از افراد عیب‌جو نکوهش شده است- صاعقه- اصطلاحی در فوتبال
۱۲- گرفتنی سر بزنگاه- دهان- ریشه- صحرا وبیابان
۱۳- زدن و کوبیدن- حجاب برتر- نویسنده کلاغ- چهره مشطرنجی
۱۴- مادر باران- سیاره ما- ابزار سنگ‌تراشی
۱۵- برنج شکسته- هورمون لوزالمعده

حل جدول شماره ۱۶۹۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	و	ت	م	ر	■	ب	ر	ت	ا	ب	ن	ی	ز	ه
۲	ی	ل	■	ا	و	ن	■	ن	ر	م	ن	ا	ی	■	ب
۳	ن	■	ت	س	ا	و	ی	■	د	و	د	ی	■	ن	ا
۴	ی	ز	د	ا	ن	■	ا	ب	■	ن	ب	■	م	ی	ت
۵	ا	ک	م	ل	■	ا	س	ی	ب	■	ا	و	■	ر	ی
۶	ت	ا	ر	■	ش	ش	ا	ن	د	ا	ز	■	د	ا	ت
۷	و	ت	■	م	ا	ک	■	ه	و	ک	■	ع	م	ر	■
۸	ر	■	ک	ی	و	ا	ن	■	ک	س	■	د	ی	■	س
۹	■	ا	م	ر	■	ن	ا	س	■	ب	ر	و	■	د	ر
۱۰	م	ل	ا	■	ب	ی	ل	ی	ا	ر	د	■	ت	ا	ب
۱۱	ی	و	ن	ی	ا	■	ه	ر	ی	س	■	ا	و	■	ه
۱۲	ا	ن	ه	■	م	س	■	ک	د	■	ف	ت	و	ن	ن
۱۳	و	د	■	د	ا	ن	ا	■	ه	ا	ر	ل	م	■	ی
۱۴	ا	■	ا	ی	ک	ا	ی	و	■	س	ب	ا	■	خ	س
۱۵	ت	ا	ج	ر	و	ن	ی	ز	ی	■	ا	س	ا	ر	ت